

ITIS på PIM

ETT SKOLUTVECKLINGSARBETE

AV

**ANNA ERIKSEN
MALIN ULLERSTAM
ANN TINGSTRÖM
MARY MAGNUSSON**

VT-2000

Sammanfattning

Vi sökte ett forum för att presentera elevarbeten i och ett arbetssätt med datorn som passar vår pedagogik. Dessutom ville vi få in detta på ett naturligt sätt.

I litteraturen vi läst har vi funnit att våra mål kan uppfyllas genom att jobba med en elektronisk tidning.

I utvecklingsarbetet har vi uppnått många delmål, samtidigt som ribban höjts beträffande IT:s möjligheter.

Vi -känslan och samarbetet på skolan har ökat avsevärt.

Vi valde att använda oss av Multimediabyråns Projekthotell som en första ”publiceringsplats”. Under arbetets gång har vi insett att där bjuds för få möjligheter. Vårt fortsatta arbete kommer säker t att bli skapande av en hemsida.

Innehållsförteckning

1. Introduktion

1.1 Syfte

2. Tillvägagångssätt

3. Resultat

4. Diskussion

Litteraturförteckning

1. Introduktion

Pixbo Montessori är en friskola som startade med 12 elever 1994. Läsåret 1999 - 2000 är det en år 1-6 skola som är indelad i två huvuddelar. År 1-4 ligger i Pixbo och har 62 barn. År 5-6 ligger i centrala Mölnlycke och har 22 barn.

Datoriseringen av skolan startade 1996 och det blev diskussioner om hur elevernas arbete med datorerna skulle kunna kopplas till vår pedagogik. Den handlar om att barnen själva ska kunna använda materialet efter att de fått det visat och presenterat för sig. Barnen kan efter presentationen själva välja när de vill arbeta med materialet och inläring ska ske efter eget ansvar. Det framkom snart att barnens dator och ordbehandlingsvanor var väldigt varierande. De flesta av barnen ansåg sig dock veta vad en dator var, en apparat att spela olika "nöjesspel" på. Det beslöts att eleverna i år 2 skulle ta datakörkort enligt modellen "Filiokus" (1994). Det skulle ge grundläggande kunskaper i ordbehandling, såsom att skriva, spara, öppna samt skriva ut ett dokument. Dessutom skulle man kunna ändra textens utseende.

För att få ett fortsatt naturligt arbete och träna datorkunskap vore arbetet med en elektronisk skoltidning ett utmärkt medel. Såskrev Gunilla Celen i "Skolbok i Tiden": "Skoltidningen blir ett medel för att uppnå datorkunskap. Texterna kanske inte alltid blir lika genomarbetade som annars, men gör det någonting? Nästa gång ni gör en skoltidning kan ni lägga ner mer arbete på innehåll och design".

Vi tycker att en elektronisk skoltidning är ett utmärkt medel att visa upp elevarbeten i. man kan dessutom nå andra elever och fungera som källa till information och inspiration. Dessutom tränas man att samverka med andra för att skapa något gemensamt. (Se Skolverkets Skola i utveckling, Verktyg som förändrar s. 16)

Enligt LPO 94 skall läraren:

- ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven
 - utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,
 - upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt,
 - får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling,
 - successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar,
 - får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang och
 - får möjligheter att arbeta ämnesövergripande.

Detta tycker vi att vi uppnår genom Montessoripedagogik och arbete med IT.

1.1 Syfte

Målet är att använda IT som verktyg för att stimulera, kommunicera, insamla, lagra, bearbeta, presentera och publicera en skoltidning.

Eleverna presenterar sina arbeten i SO och NO. Tidningen kommer också att innehålla reportage, intervjuer, gåor, korsord mm.

De äldre eleverna fungerar som redaktörer.

Vi hoppas få kontakt med Montessoriskolor i och utanför Sverige.

I samband med arbetet planerar vi att utveckla kontakt med en dagstidning.

2. Tillvägagångssätt

Vad förväntar vi oss att eleverna ska göra? Hur strukturerar vi innehållet? Vad kan vi ta reda på mer? Vilken frihetsgrad ska olika moment ha? Hur vill vi att de ska arbeta med innehållet? Vilka insatser behöver vi göra?

Men framför allt undrar vi varje dag under planeringsfasen: När kommer våra datorer så att vi kan starta på riktigt? Allt eftersom tiden går och vi har våra seminarierträffar och vanliga IT-träffar faller de flesta frågorna på plats .

Datorerna kom. Det bokades rum på ”hotellet”. Det inhandlades en scanner. Vi behövde en digital kamera för att kunna fotografera barnen och deras arbeten. Dessutom behövde vi föräldrarnas godkännande till att barnen publicerades. Pengarna till kameran skulle skaffas via basarpengar. När vi gick ut med en förfrågan till föräldrarna om det fanns någon som hade ”kontakter”, fick vi ett glädjebesked. En förälder donerade en helt nyköpt kamera till oss!!!...Nu fanns helt plötsligt andra förutsättningar.

Ett- tvän bestämde sig för att berätta om Vår - basaren i ord och bild och spara det på diskett för att skicka det vidare till våra redaktörer i 5 -6 an. Barnen fotograferades och vi skrev gemensamt en diktering. först gemensamt på blädderblock och sedan fick några två parvis hjälpas åt vid datorn. En läste och den andre skrev. Man märker hur lyckliga och stolta eleverna är när de skrivit på datorn. Texten blir rätt stavad och stilen är vacker. samtliga lägger ordentligt med tid på att välja teckensnitt. Det ska bli riktigt fint. Detta skrev också Katarina Öhman om i sin bok "Läraren - eleven- datorn". "Med en dator och ett ordbehandlingsprogram som innehåller stavningskontroll ökar möjligheten att få en snygg och mer rättstavad text. Människor med motoriska svårigheter kan med datorns hjälp skriva snygga och prydliga texter".

Samma sak kan man läsa i "Datorn i utbildningen 4/94". Birgitta Lindahl skriver där: "När elever med läs och skrivsvårigheter, på 80 -talets mitt, började lära sig skriva och läsa lekande lätt med den nya teknikens hjälp, var jag än en gång övertygad om lärarutbildningens och skolans acceptans av tekniken. Men, tiden var inte mogen. Nu brinner det i många avseenden! Från gymnasieskolan t ex rapporteras att elever, som i hemmet haft tillgång till IT, når högre resultat i skolarbetet än de som inte haft access".

Vart vill vi då nå med elevernas färdigheter när det gäller att skriva en faktatext?

1. skriver av all text
2. väljer ut vissa delar och skriver av
3. väljer ut vissa delar av texten och byter ut vissa ord
4. väljer ut och skriver om meningar med sitt eget språk
5. använder olika texter och sätter ihop med eget språk
6. använder olika texter och skriver ihop på ett självständigt sätt med egen disposition

De tre första nivåerna kräver inte att eleven förstått innehållet.

Nivå4- eleven läser en bit i taget och skriver om.

Nivå5- eleven måste läsa igenom alla texter - ta till sig, behärska innehållet i stora drag- göra en planering- till sist skriva.

Här underlättar ocksåfrågeställningar som kan ge vägledning för urval och disposition. Datorer med ordbehandling gör det ocksåmöjligt att gåtillbaka och redigera texten flera gånger, klippa, klistra osv.

Vi vill ocksåatt de äldre eleverna ska kunna leta reda påbilder som kan passa som illustration till ett arbetsområde, spara och klistra in dem i ett dokument. Internet är multimedialt, det finns massor med bilder, ljud och videofiler att hämta hem. Det kräver dock en del kunskaper i användning av program. För att använda ljud och film krävs ett Multimediaprogram där eleverna kan göra presentationer. Bilderna ska fylla en funktion, passa in i sammanhanget och ge ytterligare en dimension åt elevens arbete. Det är ocksåviktigt att eleven använder sig av informationen i bilderna genom att kommentera texten eller bildtexten.

När man arbetar med faktasökning är det viktigt att fundera över källorna. Internet har ingen censur eller ansvarig utgivare. Vem som helst kan skriva vad som helst. Därför är det ännu viktigare att kritiskt granska det som skrivs. Man bör jämföra olika källor och använda sunna förnuftet när det gäller bedömningen av en källa. Detta står ocksåi LPO 94.” Eleven ska lära sig att använda sina kunskaper som redskap för att

- formulera och pröva antaganden och lösa problem,
- reflektera över erfarenheter och
- kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Såhär skriver ocksåMats Jonsson påNolhagaskolan i sin Internethandledning för lärare: ” Sanning är ett relativt begrepp. Det är alltid någon som valt att presentera vissa fakta och som väljer att presentera dem påett visst sätt. Något som är sant i ett visst sammanhang kan bli helt fel om man sätter in dem i ett annat sammanhang. Ett tydligt exempel pådet är när man i vissa tidningar citerar vad folk har sagt men bara tar med vissa delar i citatet, såatt meningen i det personen sagt blir en helt annan. Ibland är det rena åsikter som uttrycks”.

Stig Roland Rask säger vidare: Det nya informationssamhället är här för att stanna. Vi översköljs av informationsmängder som är kolossala. Hela detta utbud måste värderas. Inga medier är undantagna. Allt måste ifrågasättas. Inget medium är med automatik sanningsbärare. ”

Man kan ocksålära eleverna att söka via länklister där länkarna är granskade ex Skolverkets länkskafferier , vilka är utvalda för skolbruk.

Såhär arbetar 5-6:an med datorn efter starten med ItiS :

- ♦ Eleverna använder disketter till egna arbeten och projekt, såatt de kan arbeta både hemma och i skolan.
- ♦ De hämtar hem bilder och fakta med Internet, klipper in bilder i dokument.

- ◆ Söker på Internet med olika sökprogram bland annat altavista. Avgränsar sökningen genom att använda plustecknet mellan flera gemensamma ord.
- ◆ Surfar inte oplanerat på nätet utan förbereder sina sökningar.
- ◆ Pratar om tillförlitligheten hos olika artiklar. Vem har författat artikeln och till vilket syfte?
- ◆ Eleverna har blivit förberedda på arbetet med en skoltidning genom seminarier, lektioner, föreläsningar, och hemläxor i ämnet "Informationssamhället" i ett SO-perspektiv. Vad är information? Vad kostar det att använda radio, tv, och Internet? Tillverka en framsida till en påhittad dagstidning med rubriker och inledande artiklar.
- ◆ Tidningsredaktionen kommer att bestå av de elever som vill ägna tid till arbetet med skoltidningen, en form av elevens val. Hos eleverna finns kunskaper till att utveckla arbetet med en framtida webbsida.
- ◆ Ett rum på projekthotellet har beställts.
- ◆ Till höstterminen kommer de att göra ett studiebesök på Göteborgsposten, för att se hur en riktig tidningsredaktion fungerar och inhämta inspiration.

3. Resultat

Under arbetets gång upptäcker vi att Projekthotellet kommer att bli för litet. Vi inser behovet av att skapa en hemsida också. Den kommer att ge oss stora informationsmöjligheter via olika länkar. Föräldrar kan dessutom hämta information själva. På så vis blir de också mer delaktiga i skolan.

Vi har delvis nått dit vi strävat, att arbeta med datorer på ett annat sätt än enbart ordbehandling och spel. Detta på ett naturligt sätt via den elektroniska tidningen. Vi har också fått ett bra samarbete mellan de olika åldrarna. Vi lärare har fått ett utökat samarbete tack vare de fantastiska möjligheterna som bjuds med IT. Så här skriver Erik Löwendahl:

”Lärarkyrkan har blivit svårare men också viktigare, eftersom kunskap och lärande blir allt mer centrala i det nya informations- och kommunikationssamhälle som växer fram. Därför är det mer nödvändigt idag än tidigare att skapa former för kollegialt samarbete.

Även läroplanen säger att läraren skall ”samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålet”.

Det är en fördel att elever och lärare är jämlika i datorarbetet. Datorn är ett verktyg som är lika viktigt för båda parter, även om läraren sitter inne med den pedagogiska kunskapen.

Vissa elever som inte visar så stora kunskaper i vanliga fall, kan hävda sig bra vid datorn. Självkänslan växer då.

Syftet och motivationen med arbetet ökar. Alla värderar arbetet mer när man vet att det ska presenteras för andra.

Under ”resans gång” har vi utvecklat vår egen IT - kunskap, och det har såts många frön kring fortsatt arbete för presentationer och redovisningar. Dessutom känner vi större trygghet att arbeta med datorn. Vi vill lära oss mer ändå!

4. Diskussion

Om vi fått våra datorer tidigare hade arbetet inte blivit så komprimerat. Då hade vi kunnat undersöka olika programvaror för att skapa en Webb-plats. Vi valde nu att lägga skoltidningen i Projekthotellet för att underlätta vårt arbete.

Kompetensutvecklingen vi fått via ITiS har gett oss en bra grund. Detta gynnar inte minst eleverna. De värderar sina arbeten högre eftersom de ska "visas upp" för andra. Detta gäller även för oss lärare. Man jobbar för en mottagare. Läraren och eleven blir dessutom ett jämställt team. Det är också viktigt att visa föräldrar att skolans värld möter omvärlden. För barnen är det nödvändigt att vara förberedda och klara över datorns möjligheter för kontakt utanför skolan. Vi har upptäckt att pojkarna redan förstått detta, medan flickorna behöver "puffas".

Kanske kommer vi att behöva en speciell flick/pojke dator för att lösa problemet.

Länkar har inte endast skapats i datorn utan även bland personalen. Vi har inga sedvanliga arbetslag eftersom vi är enparallelliga. Tidigare har det därför varit svårt att hitta gemensamma samarbetsstillfällen. Genom vår skoltidning har vi löst detta automatiskt.

Litteraturförteckning

Skolbok Itiden, KK-stiftelsen Skriftserie 1998: 4

Läraren- eleven- datorn, Katarina Öhman, Liber Utbildning

Datorn i utbildningen, 4/94, Birgitta Lindahl

Internethandledning för lärare, Mats Jonsson , Nollhagaskolan

Nätet som källa och text, Stig Roland Rask, tillgänglig via www.itis.gov.se

Skola i utveckling, Verktug som förändrar, Skolverket 99

När skolan möter framtiden Smart eller trams? Erik Löwendahl, tillgänglig via
www.itis.gov.se

Filiokus! Urban Elmefjäll och Leif Moås, Liber Utbildning Växjö, 1994

